

„Czarne papugi”

Alejandro Moreno Jashés

Reżyseria Michał Borczuch

Premiera 16 czerwca, Scena MOS

Traktat o mroku

Najnowszy spektakl Michała Borczucha przygotowywany na Scenę MOS ma dwie płaszczyzny – pierwsza z nich powstaje na bazie rozmów i warsztatów z byłymi pacjentami szpitala psychiatrycznego w Kobierzynie. Na terenie tego znanego w Krakowie kompleksu szpitalnego z początku XX wieku, zbudowanego na planie modnego w czasie secesji motyla, powstał film z udziałem aktorów. To, co w nim zobaczymy, jest twórczym przetworzeniem pracy z artystami –schizofrenikami oraz realizacją odreżyserskich uwag. Punktem wyjścia do pracy grupy badawczej był powracający w „Czarnych papugach” wątek ataku, dezintegracji i ciemności. Twórców nie interesowało jednak opisanie schizofrenii, a raczej jej sensualny i społeczny aspekt. Jakich pytań nie powinno się zadawać? O jakich tematach należy mówić z powagą, a kiedy można żartować? Na czym opiera się decorum i właściwie dlaczego? O schizofrenii mówi się albo medycznie, albo z empatią, albo po prostu milczy.

Drugą płaszczyzną spektaklu jest tekst sztuki „Czarne papugi” Alejandro Moreno Jashésa, chilijskiego dramaturga, jurora festiwalu Boska Komedia w 2016 roku. Jashés stworzył dla teatru tekst ateatralny. To nierozpisany na postaci monolog występujących w sztuce bohaterów - Carvalaja i jego dwojga oczu. Carvajalowi, młodemu hiszpańskiemu piłkarzowi Realu Madryt, wirus zaatakował serce. Tekst dramatu jest relacją z tego momentu, tylko nie widzianą z zewnątrz, a „od środka”, przez oczy, które po odwróceniu się zaczynają wędrówkę w głąb ciała. Tak rozpoczyna się queerowy traktat o ciemności, która od chwili narodzin aż do śmierci, panuje wewnątrz ciała. Oczy zamieniają się w niewidomych podróźników po ciemności, która staje się źródłem kolejnych ekstaz, w której obraz, organy, przedmioty odklejają się od słów, które je oznaczają. Atak na ciało i na słowa trwa w ciemności i widać go tylko tyle, ile można o nim opowiedzieć, ale nawet „dantejski krajobraz” nie jest już „dantejskim krajobrazem”.

„Ludzie się nad tym nie zastanawiają, to brzmi kuriozalnie: ciało jest ciemne w środku. W naszych organizmach nie ma światła.”

Autor: Alejandro Moreno Jashés

Reżyseria: Michał Borczuch

Dramaturgia, parafraza tekstu: Tomasz Śpiewak

Scenografia i kostiumy: Dorota Nawrot

Muzyka: Bartosz Dziadosz

Reżyseria świateł: Jacqueline Sobiszewski

Multimedia: Michał Dobrucki

Konsultant merytoryczny projektu: Magdalena Kownacka

Producent: Dorota Grzywacz-Kmieć

Inspicjent: Iwona Cieślik

Asystenci reżysera: Oliwia Kuc, Wojciech Rodak

Obsada: Dominika Biernat (gościnnie), Pola Błasik, Lidia Bogaczówna, Iwona Budner (gościnnie), Monika Niemczyk (wideo), Natalia Strzelecka, Karol Kubasiewicz, Krzysztof Piątkowski, Rafał Szumera